

Sygn. akt III USKP 90/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)
SSN Maciej Pacuda
SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania K. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 grudnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. stwierdził, że K. S. - jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą – nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 kwietnia 2017 r.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy Sąd w [...] zmienił zaskarżoną przez K. S. decyzję, stwierdzając, że odwołująca się - jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą - podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 27 czerwca 2019 r. oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

W sprawie ustalono, że K. S. z dniem 1 kwietnia 2017 r. wznowiła prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą K. S. Salon [...], której przedmiotem było świadczenie usług kosmetycznych. Działalność gospodarczą o takim profilu odwołująca się prowadziła już wcześniej, tj. od 4 maja 2011 r. do 19 kwietnia 2015 r. i od 7 lipca 2015 r. do 12 listopada 2015 r. W listopadzie 2015 r. wyjechała do USA i nadal tam przebywa, jednak zamierza powrócić do Polski. W dniu 3 maja 2017 r. urodziła dziecko. Pełnomocnikiem K. S. ustanowiona została J. S., jej matka. W dniu 29 marca 2017 r. zawarła ona umowę o dzieło z M. J., która jest siostrą wnioskodawczyni, na okres od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., a jej przedmiotem było wykonywanie *manicure*. Wynagrodzenie za trwania umowy strony ustaliły na kwotę 1.800 zł. Sprzęt i materiały niezbędne do wykonywania usług stanowiły własność zamawiającego. M. J. przebywała wówczas na urlopie rodzicielskim, nie miała wiele czasu. Dlatego też usługi świadczyła w ustalone dni, przede wszystkim w piątki i soboty, głównie w domach klientek. W ciągu miesiąca średnio umówionych było około 20 osób. Zdarzało się, że w danym dniu umówiona była jedna, a czasem trzy czy nawet cztery klientki. Po wykonanej usłudze M. J. wystawiała klientce paragon z przenośnej kasy fiskalnej. Pieniądze przekazywała J. S.. Sąd Okręgowy ustalił również, że w dniu 6 listopada 2017 r. K. S., przez pełnomocnika, zatrudniła na umowę o pracę, na okres próbny do 6 lutego 2018 r., w wymiarze 1/8 etatu (8 godzin tygodniowo) K. L. jako kosmetyczkę, która świadczyła usługi kosmetyczne w lokalu przy ul. K. [...] w D.. W tym miejscu znajduje się także inny salon kosmetyczny. Oba salony mają jednak odrębnych klientów i oddzielne stanowiska pracy. K. L. wykonuje usługi *manicure* przez około

1 godzinę dziennie, pozostaje na bieżąco w kontakcie z K. S. przez komunikatory internetowe. Przekazuje jej informacje o wykonanych usługach, konsultuje z nią materiały potrzebne do zakupu, informuje o dokonanych zakupach, uzgadnia urlop, ustala, jakie rzeczy - nowości wprowadzić do świadczonych usług. Sąd Okręgowy ustalił także, że obsługę kadrowo - finansową działalności K. S. wykonuje Biuro Rachunkowe [...] W. W.. Przychód z działalności od kwietnia do października 2017 r. kształtował się od 1.000 zł do 1.600 zł miesięcznie. W związku ze wznowieniem działalności gospodarczej K. S. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od 1 kwietnia 2017 r. Z danych zewidencjonowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że płatnik sporządził deklaracje rozliczeniowe z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za kwiecień 2017 r. – 2.557,80 zł, za maj 2017 r. - 165,02 zł, za czerwiec 2017 r. - 0 zł.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, aktywność gospodarcza odwołującej się, podjęta w spornym okresie, wypełnia znamiona prowadzenia działalności gospodarczej. Początkowo usługi kosmetyczne świadczone były wyłącznie w domu klientek, zaś po zatrudnieniu pracownika w osobie K. L. zmienił się sposób ich świadczenia i były one wykonywane w zaprzyjaźnionym salonie kosmetycznym, przy czym dla klientów odwołującej się wiadome było, że usługi te są świadczone w ramach prowadzonej przez K. S. działalności, nie zaś w ramach usług proponowanych przez K. K., która udostępniła miejsce w swoim salonie. Z księgi przychodów i rozchodów za okres od kwietnia 2017 r. do października 2017 r. wynika, że prowadzona przez K. S. działalność gospodarcza przynosi stały przychód - w kwietniu wyniósł on 1.200 zł, w maju 1.000 zł, w czerwcu 1.560 zł, w lipcu 820 zł, w sierpniu 950 zł, we wrześniu 1.410 zł, a w październiku 1.600 zł, przy stałych kosztach na poziomie 200 zł tytułem wynagrodzenia oraz kosztach związanych z zakupem materiałów wykazanych za ten okres w wysokości 528,06 zł. Łącznie za okres od maja do października odwołująca się wykazała przychód w wysokości 8.540 zł.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, okoliczność, że odwołująca się w spornym okresie przebywała poza granicami kraju, nie może przesądzać o nieprowadzeniu przez nią działalności gospodarczej. Podkreślił, że realizacja poszczególnych elementów działalności gospodarczej może być zlecana w ramach umów

cywilnoprawnych osobom trzecim a prowadzenie działalności gospodarczej może ograniczać się do czynności zarządczych i organizacyjnych, a takie odwołująca się podejmowała. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika bowiem, że czynności związane z samym podjęciem działalności, wyposażeniem w niezbędne sprzęty, sposobem i miejscem jej prowadzenia, zatrudnieniem personelu, a dalej sposobem jej rozliczenia finansowego podejmowane były przez K. S.. Nie ma także znaczenia fakt, że odwołująca się w czasie zgłoszenia do ubezpieczenia była w ciąży, bowiem podjęcie działalności gospodarczej przez kobietę w ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych, nie jest naganne ani sprzeczne z prawem, jeżeli działalność ta jest faktycznie wykonywana.

Zasadnie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy uznał, że spełnione zostały przesłanki z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423; dalej ustawa systemowa) do objęcia odwołującej się od 1 kwietnia 2017 r. obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.: (-) art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej w związku z art. 1, art. 2 i art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.), przez ich błędną wykładnię polegającą na błędnym przyjęciu, że wznowienie działalności gospodarczej przy pomocy pełnomocnika, przez osobę nieprzebywającą stale ani czasowo na terenie RP, stanowi ważny tytuł do ubezpieczeń społecznych i nie może być uznane za obejście prawa, podczas gdy okres tak wykazywanej działalności ściśle podporządkowany jest okresowi pobierania świadczeń z ubezpieczeń społecznych; (-) art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w okresie od 1 kwietnia 2017 r. odwołująca się prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, mimo że nie wykazano, iż spełnione są przesłanki określone tym przepisem, w szczególności

zarobkowy charakter działalności i prowadzenie działalności gospodarczej w sposób ciągły i zorganizowany, a zgłoszeniu tej działalności można przypisać zamiar nadużycia prawa do świadczeń.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie od odwołującej się na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kompleksowe wyjaśnienie problematyki dotyczącej pojęcia „prowadzenie działalności gospodarczej” i podsumowanie orzecznictwa w tym zakresie zawarte zostało w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2021 r., II USKP 43/21 (LEX nr 3232186). Podkreślono w nim, że w orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia społecznego z mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej jest faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej (art. 13 pkt 4 tej ustawy), w tym działalności gospodarczej, czyli rzeczywiste podjęcie i prowadzenie działalności zarobkowej, wykonywanej w sposób zorganizowany i ciągły (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2005 r., OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739; z dnia 19 lutego 2010 r., LEX nr 590235; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533; z dnia 25 stycznia 2017 r., II UK 621/15, LEX nr 2248732). Sąd Najwyższy przyjmuje, że prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje (por. wyrok z dnia 5 października 2017 r., I UK 395/16, LEX nr 2400313 z glosą K. Stepnickiej, LEX/el 2018 czy z dnia 30 października 2018 r., LEX nr 257051), choć stopień natężenia jego aktywności może być różny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404). Z kolei, zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą

pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Według art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (który ma zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na art. 196 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, Dz.U. z 2018 r., poz. 650), działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z przytoczonej definicji wynika, że dla zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej istotne znaczenia ma jej zorganizowanie, ciągłość i zarobkowy charakter. O działalności gospodarczej można bowiem mówić wtedy, gdy są spełnione kumulatywnie wszystkie przesłanki wymienione w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, tj. zarobkowy charakter prowadzonej działalności, jej zorganizowany charakter, ciągłość jej wykonywania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127 czy z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15 i powołane tam orzeczenia). Przesłanka zarobkowego charakteru działalności zostaje spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, a także wówczas, gdy mimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15; z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16; z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, LEX nr 2497578).

Zorganizowanie działalności gospodarczej w płaszczyźnie materialnej odbywa się przykładowo przez: zapewnienie kapitału, lokalu, środków biurowych, maszyn, sprzętu, technologii, zatrudnienie pracowników, przedsięwzięcie działań o charakterze marketingowym (informacja, reklama) oraz przez podejmowanie działań zmierzających do uzyskania i utrzymania wymaganych kwalifikacji niezbędnych ze względu na rodzaj wykonywanej działalności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 2016 r., I UK 65/15, LEX nr 2118451 i z dnia 16 lutego 2016 r., I UK 77/15, LEX nr 2000382). Z kolei ciągłość działalności gospodarczej ma dwa aspekty. Pierwszy to powtarzalność czynności, tak aby odróżnić prowadzoną działalność gospodarczą od jednostkowej umowy o dzieło lub

zlecenia albo umowy o świadczenie usług, które same w sobie nie stanowią lub nie składają się jeszcze na działalność gospodarczą. Przejawem działalności gospodarczej nie są działania o charakterze sporadycznym, doraźnym, okazjonalnym lub incydentalnym. Drugi aspekt, wynikający zresztą z pierwszego, to zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej. Oba aspekty zależą od zachowania osoby podejmującej działalność gospodarczą (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13, LEX nr 1444493; z dnia 21 września 2017 r., I UK 366/16, OSNP 2018 nr 7, poz. 98; z dnia 18 grudnia 2018 r., II UK 413/17, LEX nr 2609126). Ocena, czy w okolicznościach konkretnej sprawy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, należy do sfery ustaleń faktycznych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 października 2017 r., I UK 395/16; z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16, LEX nr 2305920; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09).

Artykuł 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie wymaga natomiast od osoby ją prowadzącej osobistego wykonywania usług wchodzących w zakres tej działalności. Pokreślił to Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91 (OSNCP 1992 nr 5, poz. 65), wskazując, że czynnik osobistego wykonywania pracy nie jest dla niej wiodący. Decydujące znaczenie ma cecha polegająca na uczestnictwie w obrocie gospodarczym, zawodowy charakter tej działalności, powtarzalność podejmowanych działań i ukierunkowanie na reguły racjonalnego gospodarowania.

W związku z tym, co do zasady, nie jest wykluczona możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zamieszkującego poza granicami Polski (nawet na innym kontynencie), w szczególności w dobie łączności internetowej umożliwiającej zarządzanie firmą *on line*. Ważne jest jedynie to, aby ta działalność była prowadzona na terytorium Polski (czego wprost wymaga art. 6 ust.1 *in principio* ustawy systemowej) oraz żeby można jej było przypisać charakter działalności zorganizowanej, ciągłej i nakierowanej na uzyskanie zysku.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w przywołanych wyżej wyrokach dnia 10 lutego 2016 r., I UK 65/15 i z dnia 16 lutego 2016 r., I UK 77/15, o zorganizowaniu działalności gospodarczej nie świadczy jedynie jej forma organizacyjno-prawna (zob. W.J. Katner: Prawo o działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo.

Piśmiennictwo, s. 21-22), czyli dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej czy rejestru przedsiębiorców KRS. Organizacji tej nie można bowiem sprowadzać wyłącznie do płaszczyzny formalnej, gdyż ma ona swoje odzwierciedlenie również w płaszczyźnie materialnej (zob. M. Szydło: Swoboda działalności gospodarczej, Warszawa 2005 r., s. 48-55 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 1996 r., II FSK 789/07, LEX nr 495147).

Jeśli zatem przedsiębiorca, prowadzący (nie osobiście) usługi kosmetyczne, zatrudnia osoby wykonujące zabiegi pielęgnacyjno-upiększające (na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych), wyposaża je w niezbędne akcesoria i zapewnia klientów, to spełnia się przesłanka zorganizowania działalności gospodarczej. W takim przypadku również rychły i przewidywany stan niezdolności do pracy z uwagi na ciążę i wiążące się z nią korzystanie z zasiłków - chorobowego i macierzyńskiego nie przekreśla ciągłości prowadzonej działalności, ponieważ może być ona nadal prowadzona (choćby przez pełnomocnika), chyba że następuje jej zaprzestanie w niedługim czasie po jej rozpoczęciu, zbiegające się w czasie z rozpoczęciem korzystania z zasiłków.

Co do zarobkowego charakteru działalności, w przywołanym wyżej wyroku z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, a także w wyroku z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, podkreślono, że wprowadzenie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, niemniej jeśli okoliczności faktyczne wskazują na to, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny, to można wnioskować o intencji (element subiektywny) nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej, lecz włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania świadczeń. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyroku z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, w tej materii istotny jest bowiem wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który w każdym przypadku, przez realizację zamierzonych przedsięwzięć, musi zakładać wynik finansowy. Zarobkowy charakter musi być nastawiony na zysk, który powinien co najmniej pokryć koszty założenia i prowadzenia przedsięwzięcia. Jeśli z góry wiadome jest, że działalność będzie nierentowna, zachowanie takie może być ocenione jako dążenie do osiągnięcia

nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem pozostałych ubezpieczonych partycypujących w tworzeniu funduszu chorobowego, z którego świadczenia byłyby odwołującej się wypłacane, wobec czego nie może być uznane za niepodlegające żadnej kontroli. Nie da się bowiem pogodzić tego z zasadami równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, sprawiedliwości społecznej, słuszności i uczciwości wobec innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych, którzy partycypowaliby w obciążeniach funduszu chorobowego spowodowanych takim pozornym tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym, pokrywając w zasadzie w całości wydatki związane z zasiłkami wypłacanymi odwołującej się, jako że wkład samej skarżącej wyrażający się składkami na ubezpieczenie chorobowe opłaconymi z tego tytułu byłby marginalny w stosunku do wysokości tych świadczeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17). Działalność, której cel został zdefiniowany jako uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu macierzyństwa nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawowym. Jeśli ktoś prowadzi działalność gospodarczą tylko po to, by uzyskać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w istocie stwarza pozory tej działalności, gdy nie zmierza do osiągania zarobku z działalności (prowadzi działalność „niezarobkową”).

Ten aspekt definicji działalności gospodarczej umknął Sądowi drugiej instancji. Sąd bowiem skupił się na przychodach odwołującej się, uznając ich występowanie za wystarczające do przyjęcia rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej. Nie przeprowadził natomiast testu na rentowność przedsięwzięcia, czyli nie ustalił możliwego do osiągnięcia zysku, przy założeniach dotyczących sposobu świadczenia usług generujących dodatkowe koszty (za pomocą osób trzecich, w tym pracownika, którego koszty zatrudnienia nie sprowadzają się wyłącznie do wynagrodzenia netto), ich intensywności wpływającej na wysokość wpływów, kosztów udostępnienia stanowiska w gabinecie kosmetycznym K. K., a także przy uwzględnieniu innych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w tym składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osoby prowadzącej działalność gospodarczą oraz należnego podatku.

W rezultacie, nie potwierdził się zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej w związku z art. 1, art. 2 i art. 4 ustawy z

dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.), przez przyjęcie, że wznowienie działalności gospodarczej przy pomocy pełnomocnika, przez osobę nieprzebywającą stale ani czasowo na terenie RP, stanowi ważny tytuł do ubezpieczeń społecznych i nie może być uznane za obejście prawa. Natomiast zasadnie skarżący zarzucił naruszenie art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej w sytuacji, gdy nie ustalono, czy działalność prowadzona przez odwołującą się miała zarobkowy charakter czy też zgłoszeniu tej działalności można przypisać zamiar nadużycia prawa do świadczeń.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., orzekł jak w sentencji.

a.s.